

Розвиток інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта спрямована на забезпечення рівних можливостей для всіх учнів, незалежно від їхніх фізичних або психічних особливостей. Однак залишається багато проблем, пов'язаних з адаптацією навчальних програм, підтримкою вчителів та забезпеченням психологічної допомоги для учнів з особливими освітніми потребами.

Гендерні та культурні виклики. Сучасна педагогіка також стикається з питаннями рівності та інклюзивності в освітньому процесі. Гендерні стереотипи та культурні розбіжності можуть впливати на ставлення до учнів і студентів. Важливо створювати навчальне середовище, де всі учасники освітнього процесу відчувають себе рівноправними та не стикаються з дискримінацією через свій соціальний статус, національну або гендерну приналежність. Трансформація педагогічних ролей. В умовах стрімкого розвитку освітніх технологій роль педагога також змінюється. Вчителі більше не є єдиним джерелом знань, і це вимагає від них нових навичок у ролі наставників та модераторів навчального процесу. Важливо, щоб педагоги розуміли, як стимулювати самостійне навчання і допомагати учням орієнтуватися в великому масиві інформації, який вони отримують з різних джерел.

Мотивація та особистісний розвиток. Мотивація є ключовим фактором успішності в навчанні. Однак сучасна педагогіка стикається з проблемою втрати внутрішньої мотивації у студентів, які часто зосереджені на зовнішніх досягненнях, таких як оцінки чи дипломи. Психологи й педагоги повинні розробляти нові підходи до навчання, що спонукатимуть до особистісного розвитку та інтересу до знань.

Проблеми формування критичного мислення. В епоху інформаційного перенасичення стає дедалі важливішим навчати учнів критично мислити, аналізувати інформацію та відрізняти достовірні джерела від фейків. Проте сучасна система освіти часто орієнтується на механічне запам'ятовування інформації фактів, а не на розвиток аналітичних навичок. Для розв'язання цієї проблеми необхідно впроваджувати методики, які сприяють розвитку критичного мислення, активного обговорення та творчого підходу до вирішення завдань.

Проблеми ментального здоров'я учнів. У сучасному суспільстві питання психічного здоров'я стає дедалі актуальнішим. Високий рівень стресу, тривожність та депресивні розлади серед школярів та студентів є серйозною проблемою, яку потрібно вирішувати комплексно. Школам і університетам необхідно впроваджувати системи психологічної підтримки та програм розвитку емоційної стійкості, що допоможе учням краще справлятися з викликами, які виникають в процесі навчання.

Роль емоцій у навчанні. Психологія навчання визнає важливість емоцій в процесі засвоєння знань. Стрес, тривога та інші негативні емоції можуть значно впливати на здатність до навчання. Тому важливо враховувати емоційний стан учнів і створювати комфортне середовище, яке сприятиме успішному навчанню.

Отже, сучасна психологія та педагогіка стикаються з цілим спектром складних і взаємопов'язаних проблем, що вимагають інноваційних підходів та рішень. Серед найбільш актуальних викликів виділяються питання адаптації до цифровізації, які впливають не лише на навчальні методи, але й на соціалізацію учнів. Психоемоційне вигорання вчителів та учнів стає нагальним питанням, яке вимагає перегляду освітніх підходів, аби створити більш стійкі та гармонійні умови для навчання.

Сердюк Валерія Василівна

Науковий керівник – доц. Бадєєва Л.І.

Харківський національний університет радіоелектроніки

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

Ця тема дуже актуальна, бо вона дає змогу розглянути проблеми, які допоможуть знайти шляхи для розвитку психології та педагогіки у напрямку підтримки ментального

здоров'я та ефективної освіти, які сприятимуть формуванню стійкого і гармонійного суспільства.

Особистісний підхід як напрям діяльності вчителя – це базова ціннісна орієнтація педагога, яка визначає його позицію у взаємодії з кожним учнем в колективі. Суть особистісного підходу в тому, що в школу приходять не просто учні, а учні-особистості зі своїм світом почуттів і переживань. Учитель має враховувати ці особливості і використовувати такі прийоми, в яких кожен учень відчуває себе особистістю, відчуває індивідуальну увагу вчителя. У кожному учневі необхідно бачити унікальну особистість, поважати її, розуміти, створювати ситуацію успіху, підтримки, надавати можливість реалізувати себе в позитивній діяльності. Почуття задоволення, радості викликає потяг до подолання труднощів.

Зайченко І.В показала нам, що навіть М. Пирогов вважав, що головною ідеєю навчання і виховання було врахування індивідуальних особливостей характеру, темпераменту та гідності учнів. Педагог стверджував, що дійсне виховання повинно бути спрямованим на «внутрішню» особу. Починати виховувати дитину, як розумову та духовно-розвинену особистість, здатну до самоосвіти, вважав М. Корф, необхідно з молодшого шкільного віку, у період навчання дитини в народній національній школі. В його педагогічній діяльності перевага надавалась вихованню високоморальної вільної людини. М. Корф висував високі вимоги до особистості вчителя і постійно дбав про забезпечення школи добре підготовленими вчителями. Особлива роль і відповідальність, на його думку, покладені на вчителя початкових класів, бо саме в молодшому шкільному віці закладається фундамент особистості. Навчання та виховання дітей з вадами зору спрямоване на корекцію і компенсацію порушених функцій, соціалізацію у суспільстві, формування готовності свідомо володіти знаннями.

Основним завданням педагога в інклюзивному класі є розвиток потенційних можливостей осіб з особливими потребами, навичок пізнання навколишнього середовища з користуванням збережених аналізаторів. В умовах активного процесу державотворення нашої країни особливо актуальним є питання вдосконалення змісту освіти. Під час організації навчально-виховного процесу має знайти свій розвиток та реалізацію різносторонній зміст шкільної освіти, а це передбачає формування основ життєвої компетентності дитини, розвиток позитивного емоційного ставлення до життя, потреби в реалізації власних творчих здібностей. Реалізація зазначених завдань ініціює необхідність перегляду й ґрунтовного осмислення, дослідження розвитку змісту освіти початкової школи з урахуванням антропологічної складової. Період XVI–XVII століть став епохою вільного мислення, епохою оновлення наук та періодом зародження педагогіки як науки, мистецтва освіти й виховання. Педагоги, філософи й літератори цього часу почали розуміти, що підкорення дитини вимогам педагогічної системи не дозволяє їй досягти повної реалізації власних можливостей. Навпаки, успішною є така освіта і таке виховання, коли вони пристосовуються і узгоджуються з фізіологічними й інтелектуальними потребами дитини. Треба навчити дитину мислити, щоб навчити її жити, треба зробити з неї людину, а із людини – повноцінного громадянина своєї країни.

Основні проблеми психології включають підвищення рівня тривожності та депресії серед різних вікових груп, необхідність розробки нових методів психотерапії та ефективної профілактики психологічних розладів. Педагогіка стикається з викликами інтеграції сучасних інформаційних технологій у навчальні процеси, зниженням мотивації до навчання та важливістю формування у дітей та молоді критичного мислення і навичок, потрібних у XXI столітті. Також обидві дисципліни мають справу з етикою впливу на особистість, а питання моралі та соціальної відповідальності психологів і педагогів стають дедалі важливішими.

Тема "Проблеми сучасної психології та педагогіки" охоплює широкий спектр актуальних викликів, з якими стикаються ці науки в умовах динамічних змін у суспільстві. Сучасна психологія, з одного боку, розширює свої кордони у вивченні людської поведінки, розуму та емоцій, враховуючи технологічні досягнення, глобалізацію та зростання кількості психічних розладів. З іншого боку, педагогіка намагається адаптувати методи навчання до

нових соціальних реалій, включаючи цифровізацію освіти, інклюзивність та потребу в особистісно-орієнтованому підході.

Отже, ключове завдання освіти на сучасному етапі полягає гармонійному поєднанні та реалізації всіх складових готовності дитини до систематичного шкільного навчання: фізіологічної, фізичної, соціальної, мотиваційної, дидактичної та інтелектуальної.

Література

1. Зайченко І.В. Історія педагогіки: навч. посібник : У 2 кн. Історія педагогіки. У двох книгах. Книга II. Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. Київ : ВД «Слово», 2010. 1032с.

2. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки : Навчальний посіб. / За заг. ред. Н. Борисової. Київ : Вища школа, 2004. 690с.

3. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки в Україні : навч. посібник / упоряд. та заг. ред. І.Г. Улюкаєвої ; Міністерство освіти і науки України. Вид. 2-е, доп. Донецьк : Юго-Восток, ЛТД, 2008. 213с.

4. Франсуа. История образования и воспитания / Франсуа Ге. – М.: Книгоиздательство К.И. Тихомирова, 1912. – 661с.